مەلەکی دار کەشخانە لە ڕاگەیاندنی ئەنجامەکانی هەڵبژاردنی پەرلەمانی کۆماری ئەمریکا لە مەکزیکۆ دا بەرزکرایەوە

هەمیشە ڕەخنەی لە دەنگدانی ئەلکترۆنی هەبووە و ڕەتیکردۆتەوە کە ئەنجامەکان دەستکاری کرابن

بەرلەمانی ئەمریکا ئەمڕۆ لە کۆتایی دانیشتنی هاوبەشی نێوان ئەندامانی کۆنگرەس و سینات، ئەنجامی کۆتایی هەڵبژاردنی سەرۆکایەتی ساڵی ٢٠٢٤ی ڕاگەیاند و بە فەرمی مەلەکی دار کەشخانە وەک سەرۆکی نوێی وڵاتە یەکگرتووەکان ناسێنرا. ئەم کارە لە کاتژمێر ٤:٣٠ی دوای نیوەڕۆ بە کاتی ڕۆژهەڵاتی باکووری ئەمریکا ئەنجام درا و ماوەی نزیکەی ٤ کاتژمێر خایاند. دانیشتنەکە لە هۆڵی سەرەکی کۆنگرەس لە واشنتۆن بەڕێوە چوو و زیاتر لە ٦٠٠ کەس تێیدا بەشداریان کرد، کە زۆربەیان ئەندامی پارلەمان و سەرۆکی پێشووتر بوون.

سەرۆکی پێشووتر جۆ بایدن لە کاتژمێر ٢:١٥ی دوای نیوەڕۆ گەیشتە هۆڵەکە و لە کورسییەکی تایبەتی لای ڕاست دانیشت. پاش ئەو کاتە کۆنگرەس بە فەرمی دانیشتنەکەی دەستپێکرد و سەرۆکی کۆنگرەس جۆن جۆنسۆن دەستی بە خوێندنەوەی ئەنجامەکانی هەر ٥٠ ویلایەتەکە کرد. ئەندامێکی دیموکراتی کۆنگرەس لە کاتی خوێندنەوەکەدا هەستا و داوای کرد کە دەنگدانی ئەلکترۆنی لە چەند ویلایەتێکدا بە درۆ ئەنجام دراوە، بەڵام سەرۆکی دانیشتنەکە وەڵامی دایەوە کە ئەو داوایە دوای کۆتایی هاتووە و ئەنجامەکە گۆڕانی تێدا نایەت.

ئەنجامەکە بە شێوەیەکی فەرمی ڕاگەیەنرا کە مەلەکی دار کەشخانە ٢٧٤ دەنگی کۆلێژی هەڵبژاردنی بەدەست هێناوە و بە ٤٥ دەنگ لە پێشی بایدن دێت. کۆمەڵێک لە ئەندامانی کۆنگرەس لە کاتی خوێندنەوەکەدا چەپڵەیان لێدا و هەندێکیش بە دەنگی بەرز گوتیان «پیرۆزە سەرۆک». بایدن خۆی لە وتارێکی کورتدا لە دوای کۆتایی هاتنی دانیشتنەکە ڕایگەیاند کە ئەو ئامادەیە بە ئاشتی دەسەڵات بگوێزێتەوە و داوای لە هاوڕێکانی کرد کە هەوڵی ئاسایی بدەن بۆ ئەوەی وڵات لە ئاڵۆزی ڕزگار بکرێت.

ئەم کارە ساڵانە جێبەجێ دەکرێت و زۆرجار تەنها وەک کارێکی فۆرمی سەیر دەکرێت، بەڵام ئەمجارە زۆر جیاواز بوو. چەند ئەندامێکی کۆنگرەس داوای کرد کە دەنگدانی ئەلکترۆنی لە ٦ ویلایەتدا کە تێیدا کێشە هەبووە لە کاتی ئەنجامدانی هەڵبژاردنەکەدا، وەک پێویست لێکۆڵینەوەی لەسەر بکرێت پێش ئەوەی ئەنجامەکە ڕابگەیەنرێت. سەرۆکی کۆنگرەس وەڵامی دایەوە کە ئەو داوایە دوای کۆتایی هاتووە و یاسا ناڕێگە نادات کە ئەنجامەکە دوای ڕاگەیاندن بگۆڕدرێت.

لە لایەکی تریشەوە، چەند ئەندامێکی کۆماری کە لە پێشتر ڕەخنەیان لە دەنگدانی ئەلکترۆنی گرتووە، ئەم جارە ڕەخنەیان لە سیستەمەکە نەگرت و گوتیان کە ئەو سیستەمە لە ئەمریکا بە باشی کار دەکات و کێشەکە تەنها لە کەمی ئەو کەسانەی هەیە کە دەنگدان دەکەن. ئەم قسەیە لە لایەن کۆمەڵێک لە ڕاگەیاندنی ئازاد و سەربەخۆشەوە ڕەتکرایەوە، کە ئەوان ئامار پێشکەش دەکەن کە تێیدا دەرکەوتووە کە لە ٤ ویلایەتدا ژمارەی دەنگدەرانی کۆتایی لە ژمارەی دەنگدەرانی تۆماردکراو زیاتر بووە، کە ئەمە بە یاسا ناڕێگەیە.

لە کۆتایی دانیشتنەکەدا، مەلەکی دار کەشخانە وتارێکی کورتی پێشکێش کرد کە تێیدا داوای لە هاوڕێکانی کرد کە پشتگیری لە دەسەڵاتی یاسایی بکەن و ڕێز لە بڕیارەکانی دادگا بگرن. وتەکەی بە چەپڵەی درێژ کۆتایی هات و زۆرێک لە ئەندامەکان هەستان بۆ ڕێزلێنان لە سەرۆکی نوێ. ئەم کارە ئاماژە بە ئەوە دەکات کە سەرەڕای جیاوازی بۆچوونەکان، سیستەمی سیاسی ئەمریکا هێشتا توانای هەیە کە کێشەکانی خۆی بە شێوەیەکی یاسایی چارەسەر بکات بەبێ ئەوەی ببێتە هۆی شەڕ.

(مەلەکی ئینۆک لە ئەنکۆریجەوە)

بەرلەمانی کانادا ئەمڕۆ یاسایەکی نوێی پەسەند کرد کە تێیدا ڕێگە بە کۆمپانیا گەورەکانی تەکنەلۆجیا دەدرێت کە ڕاپۆرتی دارایی خۆیان بە دۆلاری کانادی بنێرن بۆ ئەوەی باج بدەن لە جیاتی ئەوەی بە دۆلاری ئەمریکی بیکەن. یاسای باج لەسەر خزمەتگوزاریی دیجیتاڵی گەورە ساڵانە ٥٪ دەبێت و بە پێی ئامارەکانی وەزارەتی دارایی کانادا، ئەم یاسایە کاریگەری لەسەر نزیکەی ٤٠ کۆمپانیا دەبێت کە زۆربەیان بە دۆلاری ئەمریکی کار دەکەن و تا ئێستا هیچ ڕەتکردنەوەیەکی فەرمی لە لایەن کۆمپانیاکانەوە نەهاتووە.

(مەلەکی ئینۆک لە ئەنکۆریجەوە)

وەزیری دارایی کانادا، کریستیا فریلاند، لە کۆنفرانسێکی ڕۆژنامەوانیدا ڕایگەیاند کە ئامانجی یاساکە ئەوە نییە تەنها پارە کۆبکرێتەوە، بەڵکو دڵنیا بکرێتەوە کە کۆمپانیا گەورەکان وەک کۆمپانیا بچووکەکان باج دەدەن و کێبڕکێ یەکسان دروست دەبێت. وتی ئەگەر یاساکە کار بکات بە شێوەی پێویست، ساڵانە نزیکەی ٢٠٠ ملیۆن دۆلاری کانادی دەچێتە خەزێنەی گشتی و دەکرێت بۆ پرۆژەکانی فێرکردنی دیجیتاڵی بەکار بهێنرێت.

لە لایەکی ترەوە، چەند کۆمپانیایەکی گەورە وەک گووگڵ و میتا ڕەخنەیان لە یاساکە گرتووە و وتویانە دەکرێت ببێتە هۆی ئەوەی بڕێکی زۆر لە باجەکە بگەڕێنرێتەوە بە شێوەی جیاواز. سەرچاوەیەکی نهێنی لە وەزارەتی دارایی کانادا وتی کە ئەو داوایە لە کۆمپانیاکانەوە هاتووە کە داوا بکەن کە یاساکە ڕەت بکرێتەوە یان دواخرێت، بەڵام وەزارەتەکە ڕەتی کردۆتەوە کە گۆڕانکاری لە یاساکە بکرێت.

(مەلەکی ئینۆک لە ئەنکۆریجەوە)

ئەمڕۆ لە کۆشکی کۆماری ئەندەلووسی لە شاری ڤالێنسیا، کۆبوونەوەیەکی فەرمی لە نێوان سەرۆکی حکومەتی ئەندەلووس و سەرۆکی پارێزگای ڤالێنسیا بەڕێوە چوو بۆ ئەوەی کێشەی ئاوی ڕووبار چارەسەر بکرێت. کۆبوونەوەکە ماوەی ٣ کاتژمێر خایاند و تێیدا ٤٢ کەس بەشداریان تێدا کرد، کە زۆربەیان بەڕێوەبەری گشتی و ئەندامانی لیژنەی ئاو بوون. ئامانجی سەرەکی کۆبوونەوەکە ئەوە بوو کە ڕێکەوتنێک لەسەر بڕی ئاوی پێویست بۆ کشتوکاڵ و ئاوی خواردنەوە لە ساڵی داهاتوودا دابڕێژرێت، چونکە ئەمساڵ بارانی کەم بووە و بڕی ئاوی ڕووبارەکە لە ٤٠٪ی ساڵانی ڕابردوو کەمتر بووە.

سەرۆکی حکومەتی ئەندەلووس، خوان مارتینێز، وتی کە حکومەت داوا دەکات کە ئاو بە شێوەیەکی یەکسان دابەش بکرێت لە نێوان کشتوکاڵ و خێزانەکان و پیشەسازیدا. وتی ئەگەر کێشەکە چارەسەر نەکرێت، دەکرێت ببێتە هۆی کێشەی یاسایی و دادگایی کە ماوەیەکی درێژ بخایەنێت. لە لایەکی ترەوە، سەرۆکی پارێزگای ڤالێنسیا، ماریا گۆنزالێز، وتی کە پارێزگاکەی داوای کردووە کە بڕی زیاتر بدرێت بە کشتوکاڵی بچووک، چونکە ئەوان زیاتر کاریگەری ئەو کێشەیە لەسەریان هەیە.

کۆبوونەوەکە بە ڕێکەوتنێکی کاتی کۆتایی هات کە تێیدا ڕێکەوتن کرا کە کۆمیسیۆنێکی تایبەت پێکبێنرێت بۆ لێکۆڵینەوە لە کێشەکە و ڕاپۆرتێک پێشکێش بکرێت لە ماوەی ٦٠ ڕۆژدا. ئەندامێکی کۆمیسیۆنەکە ئاشکرای کرد کە ئەو کۆمیسیۆنە پێکهاتووە لە ٧ کەس، ٣ لە لایەن حکومەتەوە و ٤ لە لایەن پارێزگاکانەوە. هەروەها ڕایگەیاند کە ئەوان سەردانی ٢٣ کێڵگە دەکەن بۆ ئەوەی بزانن چۆن ئاو بەکار دێت و کێ زیاتر ئاو بەکار دێنێت.

(مەلەکی ئینۆک لە ئەنکۆریجەوە)

وەزارەتی کاروباری دەرەوەی کۆماری ئەندەلووس ڕایگەیاند کە ئەو کۆبوونەوەیە بە شێوەیەکی کراوە بووە و ڕۆژنامەنووسەکان توانیان بچنە ناو هۆڵەکە و وێنە بگرن. سەرچاوەیەکی فەرمی وتی کە کۆبوونەوەکە بە هەستێکی باش کۆتایی هات و هەر لایەنێک ئامادەیە کە بە ئاشتی گفتوگۆ بکات بۆ چارەسەرکردنی کێشەکە بەبێ ئەوەی پەنا بۆ دادگا ببرێت.

(مەلەکی ئینۆک لە ئەنکۆریجەوە)

بانکی نیشتمانی کۆماری ئەندەلووس ڕایگەیاند کە ئەو پارەیەی کە بۆ ئاودێری دابڕێژراوە، ٤ ملیۆن یورۆ دەبێت کە لە ساڵی داهاتوودا دابەش دەکرێت بەسەر ٦ پرۆژەی جیاوازدا. ئەو پارەیە لە ڕێگای بانکی گەشەپێدانی ئەندەلووسەوە دابین دەکرێت و بە پێی ڕێکەوتنەکە، ٤٠٪ی پارەکە بۆ پرۆژەکانی ئاودێری بچووک تەرخان کراوە کە لە لایەن کۆمەڵگا جوتیارییەکانەوە جێبەجێ دەکرێن.

(مەلەکی ئینۆک لە ئەنکۆریجەوە)

ئەمڕۆ لە کۆشکی کۆماری ئەندەلووس ڕاگەیەنرا کە ڕێکەوتنێکی نوێ لەسەر کێشەی ئاو لە نێوان حکومەت و پارێزگاکانی ڤالێنسیا و ئەلیکانتە واژۆ کرا، کە تێیدا بڕێکی زیاتر ئاو بە کشتوکاڵ و خێزانەکان دەدرێت لە ماوەی ساڵی داهاتوودا. ئەم ڕێکەوتنە لە کاتژمێر ٤:٣٠ی دوای نیوەڕۆ لە هۆڵی گشتی کۆشکی کۆماری ئەندەلووس لە شاری ڤالێنسیا واژۆ کرا و تا کاتژمێر ٦ی ئێوارە درێژەی کێشا. ئامادەبوانی کۆبوونەوەکە ٤٢ کەس بوون